

HE IS DEAD. EXPLAIN THIS.

My Father's Funeral Was the End of His Life.
Not of His Presence.

FERDINANDO FREGA / BLADEFREGA

PATAY NA SIYA. IPALIWANAG MO ITO.

L'ORÉAL THROUGH GILLETTE · 01

*Ang Libing ng Aking Ama ang Wakas ng Kanyang Buhay.
Hindi ng Kanyang Presensiya.*

Namatay ang aking ama.

Hindi iyon isang teorya.

May libing.

May kabaong.

May sementeryo.

May mga kamag-anak na nakikipagkamay, mahinang nagsasalita, inuulit ang parehong mga pangungusap na inuulit ng mga tao sa loob ng maraming siglo kapag wala na silang masabing may silbi.

Pitumpu't siyam na taong gulang siya.

Animnapu ako.

Malinaw na malinaw ang matematika ng kamatayan.

Ang sumunod na nangyari ay hindi.

Sa loob ng isang taon, umasal ako gaya ng sinumang makatwirang lalaki.

Ipinagluksa ko siya.

Inalala ko siya.

Hinanap-hanap ko siya.

Paminsan-minsan, nagsalita ako tungkol sa kanya.

Kadalasan, hindi.

Ang buhay, tulad ng isang matiyagang pinagkakautangan, ay dumarating tuwing umaga para maningil ng kanyang dapat makuha.

Mga singil.

Trabaho.

Pamilya.

Mga responsabilidad.

Naging mga linggo ang mga araw.

Naging mga buwan ang mga linggo.

Pagkatapos, may nagbago.

Hindi biglaan.

Hindi madrama.

Tahimik.

Tulad ng paglitaw ng kalawang sa bakal.

Tulad ng pagpasok ng buwang-liwayway sa isang silid.

Tulad ng pagkatuklas ng isang anak na matagal na palang gumagawa sa kanya ang panahon nang walang pahintulot.

Nagsimula akong uminom ng isang baso ng alak tuwing tanghalian.

Ginagawa iyon noon ng aking ama.

Nagkaroon ako ng pagkahumaling sa sili.

Mahal na mahal iyon ng aking ama.

Lumitaw ang isang ubong hindi nawawala.

Ang parehong nakaiinis na ubo na ilang taon niyang ipinagkunwaring wala siya.

Pagkatapos ay dumating ang mga biro.

Ang parehong tuyong ironiya.

Ang parehong tiyempo.

Ang parehong ugaling ngumiti bago sabihin ang punchline.

Isang gabi, nahuli ko ang aking repleksiyon sa salamin.

Sandali akong natawa.

Pagkatapos ay tumigil ako.

Nakilala ko ang mukha.

Ngunit hindi ko nakilala ang lalaki.

Hindi ko maipaliliwanag ang pakiramdam na iyon nang mas mabuti kaysa rito:

Kamukhang-kamukha ko ang sarili ko.

Gayunman, parang ibang tao ang nakatayo roon.

Iyon ang simula.

O baka matagal na itong nagsimula, at hindi ko lang napansin.

Halos sa parehong panahon, may iba pang nangyari.

Noong Hunyo 9, 2026, umupo ako sa harap ng aking computer para i-renew ang isang lumang WordPress site.

Iyon ang plano.

Isang simpleng gawaing pang-administratibo.

Isa sa mga nakababagot na gawaing ginagawa ng matatanda dahil nagpupumilit ang realidad na umiral.

Sa halip, bumili ako ng bagong domain.

Gillettenarrative.com.

Nag-imbento ako ng isang pangalan.

Pagkatapos ay nagsimula akong magtayo ng isang bagay na walang humiling sa aking itayo.

Ang kakaiba ay hindi ang trabaho.

Ang kakaiba ay ang layunin.

Hindi ako nagtatangkang magbenta ng kahit ano.

Hindi ako naglulunsad ng negosyo.

Hindi ako naghahabol ng mga mamumuhunan.

Hindi ako naghahanap ng pagsang-ayon.

Ipinamimigay ko nang libre ang lahat.

Habang lalo akong nagsisikap, lalo itong nawawalan ng katwiran.

Sampung oras isang araw.

Labindalawa.

Labinlima.

Dalawampu.

Kung may opisina ang pagkahumaling, ako na ang naging night shift manager nito.

Gayunman, nagpatuloy ako.

Pagkatapos, may ginawa ang Bing na hindi inaasahan.

Lumabas na una ang isa sa aking mga akda sa isang paghahanap tungkol sa Gillette.

Swerte raw, sabi ng aking pamilya.

Isang nagkataon.

Isang aksidente.

Pumayag ako.

Bago ko ito subukin.

Naglathala ako ng isa pang akda.

Nangyari ulit.

Pagkatapos ay isa pa.

Muli.

Sa huli, kahit ang nagkataon ay nagsimulang humingi ng paliwanag.

Nag-alala ang aking bayaw tungkol sa mga abogado.

Nag-alala ako tungkol sa pag-unawa sa nangyayari.

Dalawang magkaibang-magkaibang alalahanin iyon.

Ang isa ay natatakot sa mga kahihinatnan.

Ang isa ay naghahanap ng mga sanhi.

Lagi kong mas pinipili ang mga sanhi.

Ngunit habang hinahabol ko ang mga sagot, pumasok ang aking katawan sa usapan.

Una, isang namamagang glandula.

Pagkatapos, isang nana sa ngipin.

Pagkatapos, sakit ng likod.

Pagkatapos, sakit ng binti.

Isang sintomas pagkatapos ng isa pa.

Walang katastropiko.

Walang madrama.

Sapat lang para mapukaw ang pansin ng isang lalaki.

Isang araw, habang naghahanap ako sa silong ng isang lumang mouse ng computer, nakakita ako ng litrato ng aking lola.

Ang ina ng aking ama.

Hindi ko siya hinahanap.

Ngunit naroon siya.

Naghihintay sa loob ng isang nakalimutang kahon.

Inilagay ko ang litrato sa aking pitaka.

Hindi dahil may dahilan ako.

Kundi dahil wala akong dahilan para hindi.

Nang maglaon, sinubukan kong ipaliwanag ang ilan sa mga bagay na ito sa aking asawa.

Nakinig siya nang mabuti.

Pagkatapos ay nagpa-appointment siya sa isang psychiatrist.

Itinuring ko iyong isang lubos na makatwirang reaksiyon.

Ang totoo, malamang na ganoon din ang gagawin ko.

Dahil noon, may isang tanong nang nagsimulang sumakop sa aking isip.

Isang mapanganib na tanong.

Hindi dahil may sagot ito.

Kundi dahil wala.

Ano nga ba ang nananatili kapag namatay ang isang tao?

Hindi sa batas.

Hindi sa biyolohiya.

Hindi sa relihiyon.

Bilang tao.

Isang tinig?

Isang ugali?

Isang alaala?

Isang kilos?

Isang hilig sa alak?

Isang ngiti?

Maaari bang mawala ang isang ama at manatili pa ring naroroon sa loob ng arkitektura ng ibang buhay?

Hindi ko alam.

Ang alam ko lang ay ang nangyari.

Habang lalo kong hinahanap ang aking ama, lalong hindi ko siya natatagpuan sa mga sementeryo.

Lalo ko siyang natatagpuan sa aking sarili.

Sa huli, humupa ang mga problema sa katawan.

Bawang.

Bitsuwelas.

Kanin.

Mahahabang lakad.

Panahon.

Gumaling ang katawan.

Nanatili ang mga tanong.

Isang hapon, umalis ako ng bahay na may isang dolyar sa aking bulsa.

Isang dolyar na lamang ang natira sa pitumpung inasahan kong tatagal hanggang sa katapusan ng buwan.

Mabuti na lang, mas mayaman ang aking paminggalan kaysa sa aking pitaka.

Bigas.

Bitsuwelas.

Sibuyas.

Bawang.

Sapat para mabuhay ang isang lalaki.

Hindi sapat para mapahanga ang sinuman.

Sa kalye, may nakilala akong dalawang matandang lalaki.

Mahirap.

Marangal.

Hindi nakikita, sa paraang madalas maging di-nakikita ang matatanda.

Hindi sila humingi ng pera.

Hindi sila humingi ng tulong.

Umiiral lang sila.

Iniabot ko sa kanila ang huli kong dolyar.

“Huwag na kayong magtalo tungkol diyan,” sabi ko.

“Kung hindi n’yo ito magagastos, baka magdala ito sa inyo ng swerte.”

Tumawa sila.

Lumakad ako palayo.

Pagkaraan ng ilang metro, tinawag ako pabalik ng isa sa kanila.

“Hoy, mabuting tao.”

Lumingon ako.

Ngumiti siya.

Pagkatapos ay may sinabi siyang hindi ko kailanman nalimutan.

“Lahat ng naranasan ay maaaring isalaysay dahil sa iisang dahilan lamang.

Dahil nangyari ito.”

Pagkatapos ay lumakad siya palayo.

Hindi ko na siya muling nakita.

Madalas hanapin ng mga tao ang Diyos kapag humihirap ang buhay.

Bihira kong gawin iyon.

Hindi dahil itinatakwil ko Siya.

Kundi dahil hindi ako kailanman naging magaling sa paghahanap.

Mas gusto kong magmasid.

Tumingin.

Magbigay-pansin.

Tingnang mabuti ang mga bagay na binabalewala ng karamihan.

Isang nagkataon.

Isang litrato.

Isang ngiti.

Isang patay na amang lumilitaw sa loob ng mga ugali ng kanyang buhay na anak.

Namatay ang aking ama.

Alam ko iyon.

Pinatunayan iyon ng libing.

Pinatunayan iyon ng kabaong.

Pinatunayan iyon ng sementeryo.

Ngunit kung winakasan ng kamatayan ang kanyang buhay, hindi nito winakasan ang kanyang presensiya.

At kung hindi ka sang-ayon, lubos na katanggap-tanggap iyon.

Hindi ko hinihiling na maniwala ka sa akin.

Itinatanong ko lang sa iyo ang parehong tanong na itinanong ko sa aking sarili.

Patay na siya.

Ipaliwanag mo ito.

Ferdinando